CÎINELE-CĂLĂUZĂ

— “Guide Dog”—

Winner of Nebula Award for Best Novelette 1992

de Mike Conner

Traducerea: Cătălin Teniţă

Cînd aveam paisprezece ani, părinţii mei m-au vîndut. Nu-i învinuiesc pentru asta. Au luat o grămadă de bani pe mine. Mama şi tata aveau o companie importatoare de alimente şi erau întotdeauna dezavantajaţi de faptul că nu erau destul de extinşi ca să fie o concurenţă serioasă, ci doar se descurcau atît de bine cît să nu dea faliment. Şi mai aveau şi un alt fiu de care să se îngrijească, căci nu împlinise încă vîrsta la care putea fi vîndut. Deci contractul a fost o treabă bună pentru familie.

În noaptea dinaintea plecării, tata plîngea şi spunea că, atunci cînd voi împlini douăzeci şi cinci de ani şi îmi voi termina contractul, mă voi putea întoarce acasă şi el îmi va plăti înapoi fiecare bănuţ. I-am spus că nu trebuie să facă asta. Eram la vîrsta cînd nu-ţi păsa prea mult dacă îţi părăseşti casa. Aşa că, într-o dimineaţă de decembrie, tata m-a dus la campus cu vechiul camion de marfă. Ochii îi erau roşii, dar nu mai plîngea. Mi-a spus să fiu atent în oraş şi la şcoală şi să spăl toate fructele şi legumele pe care le mănînc. M-am gîndit că probabil are dreptate, aşa că i-am mulţumit şi i-am spus că ne vom vedea peste vreo zece ani. Apoi mi-a dat un briceag mic, albastru, ce avea şi un cleştişor şi o foarfecă. Am păstrat acel briceag pînă noaptea trecută. A fost ultimul lucru primit de la tatăl meu şi am rămas acolo ţinîndu-l într-o mînă iar cu cealaltă făcînd semne de „la revedere”.

Prima dată mi-au lipsit părinţii. Oricine simte cu jumătate din inimă lipsa rudelor, indiferent cît de groaznice au fost. Dar Academia a dezvoltat o multitudine de metode ca să te facă să uiţi. Îţi ocupa timpul cu chestii academice şi te mai bagă şi-n programe sociale. Aranjează ca în camera ta sau la ore să întîlneşti persoane cu care ei au calculat că te vei înţelege, vor să te îndrăgosteşti cît mai repede. Indiferent de cine. Iată-te, singur ca naiba, şi ei îţi dau un coleg de cameră la fel de singur, apoi se uită în altă parte şi vă oferă toate prilejurile, deci cum le-ai putea rezista? Apoi, cînd crezi că toate sînt la locul lor, aranjează ca unul dintre voi să promoveze o clasă sau să fie transferat în altă cameră. Aşa că gemi şi plîngi, dar după aceea te uiţi în jurul tău şi găseşti pe cineva nou. În felul ăsta îţi mănîncă ani întregi.

Totuşi îţi treci examenele şi ai şansa să vezi pentru ce ai venit acolo. Mai mult decît orice altceva, contează destul de mult

dacă te scufunzi sau poţi să înoţi (dar după trei ani ei erau destul de siguri de cine se va scufunda şi cine va înota). Ceea ce făceau ei era să te ducă în Arbore într-o dimineaţă. Te debarcă în vîrf şi îţi spun că tot ce trebuie să faci este să te întorci la poarta Academiei. Nu limita de timp. Nu e o chestiune pe viaţă şi pe moarte. Dacă faci vreo prostie, poţi să-i chemi printr-un beeper, iar ei te ridică şi apoi eşti liber să încerci din nou de cîte ori vrei. Dar oricine ştie că ajunsul la poartă înseamnă terminarea şcolii. Şi după trei ani de hărţuială, manipulare şi, într-un fel, educare nu era nimeni care să nu fie pregătit pentru asta.

Ştiu că eu eram. Petrecusem multe ore studiind hărţile şi înregistrările. Ascultam la căşti ca să fiu obişnuit cu zgomotul pe care îl făceau ei. Ştiam cele mai bune rute de alergat şi cum să întreb de direcţie şi să interpretez răspunsul din micul dans pe care l-ar fi făcut ei. Aveam o provizie de hrană şi o listă a zonelor în care li se permitea oamenilor să muncească sau să locuiască. Aşa că, atunci cînd au venit după mine, m-am gîndit că nu voi avea nici o problemă. Au zburat cu mine şi m-au lăsat chiar în vîrful Arborelui.

Dumnezeule! Scîndurile din vîrf erau înguste şi alunecoase, rotunde ca şi crengile şi nici pantofii cu tălpi de gumă, nici practica pe bîrnele balansante nu te puteau pregăti pentru puterea fantastică cu care mii dintre ei te înghesuiau, agitîndu-şi aripile - ca să nu mai vorbesc de felul în care îşi întorceau capetele şi îşi bulbucau ochii cînd se uitau la tine, şi cum tu crezi că ei vor să cazi, iar apoi, chiar şi mai rău, realizezi că nici nu le pasă dacă o să cazi sau nu, că tu nu însemni nimic pentru ei, pe cînd ei reprezintă totul în ochii celorlalţi. E o emoţie greu de asumat şi de purtat de-a lungul coborîrii. În ciuda stinghiilor şi a platformelor, se găsesc milioane de locuri de unde ai putea să te prăbuşeşti, sărind ca o minge într-un joc de pakinto pînă la pămînt.

În primele cinci minute acolo, alunecam şi mă agăţam, picioarele îmi tremurau, mă luptam cu o disperare totală care îmi lăsa fără vlagă braţele şi mă făcea să vreau să-mi dau drumul. Apoi mi-am spus: d-asta ai fost lăsat aici, ca să supravieţuieşti şi ăsta este singurul mod în care poţi obţine un angajament. D-asta ai făcut şcoala! Şi aşa că mi-am strîns picioarele, m-am aşezat şi mi-am desfăcut braţele ca să mă ţin

departe de cei care zburau, iar apoi, treptat, au început să mă evite deoarece radarele lor le spuneau că eram acolo. Şi am început să cobor şi să sar pînă cînd am ajuns la o fîntînă unde mi-am adus aminte de înregistrări, m-am orientat şi, în cele din urmă, am ajuns înapoi la porţile şcolii. Mi-a luat şase ore şi jumătate. Mai tîrziu ei mi-au spus că era un fel de record. Nu mai ştiu. Părea să se fi întîmplat acum o veşnicie.

Ziua următoare m-au chemat şi mi-au dat o repartizare la un cuib.

* * *

Un cîine-călăuză trăieşte în cuib vreme de doi ani. Îţi continui studiile, dar lucrul principal este să înveţi cît mai multe despre modul lor de viaţă. La capătul celor doi ani se consideră că eşti în stare să fii folosit pentru scopurile lor. Cuibul se afla la vreo douăzeci de mile de Arbore, lîngă un rîu. Era o zonă frumoasă, cu o mulţime de flori şi de cărări pe care te puteai plimba singur şi aproape puteai să te autoamăgeşti făcîndu-te să crezi că eşti acasă - asta pînă cînd îi vedeai pe unii dintre ei zburînd pe deasupra.

Cuibul este locul unde porţi hamul pentru prima dată. Hamul este semnul distinctiv al cîinilor-călăuză. Reprezintă veriga dintre tine şi clientul tău. Cuvîntul „client” este foarte greu înţeles. Trebuie să înveţi să uiţi ce înţelegeai prin acest cuvînt şi să încerci să pricepi cu adevărat conceptul de serviciu. Fiind călăuză, scopul tău este să ajuţi clientul să trăiască cît mai normal posibil. În cuib înveţi să nu te simţi ruşinat de asta, să te mîndreşti cu ceea ce eşti şi să-ţi placă. Numai în felul acesta vei putea înţelege genul de apreciere pe care ţi-l dau ei în schimb. Sînt de acord că această apreciere poate fi dificil de interpretat. Oricum, fiind cîine-călăuză nu poţi trăi fără ea. Este ca şi cum ai fi o plantă şi ar trebui să înveţi să apreciezi lumina înainte să creşti şi să înfloreşti.

Era un cuib bun. Lucrau de mulţi ani cu Academia şi instruiseră mulţi studenţi călăuze şi ştiau cum s-o facă. Era un cuib vechi şi mulţi dintre copii ajunseseră aproape la maturitate. În cuib, copiii sînt cei de la care înveţi cel mai mult. Rîd de tine cînd simţi pentru prima dată în susul spinării miile de ace mititele de la translatorul hamului care transformă bîzîiala lor în aranjamente pe care tu le interpretezi ca fiind cuvinte. Ei îţi arată limbajul trupului. Şi primele mişcări în ham tot cu ei le faci.

Ei ţin hăţurile şi presează cu genunchii cupele aflate pe fiecare parte a şoldurilor tale. Dacă sînt destul de mari şi de puternici, tot ei zboară cu tine sau cel puţin încearcă. Cîteodată lucrul ăsta se face prin camere. Uneori cazi şi rămîi grămadă pe jos, împingi şi încerci să te descîlceşti ca şi cum ai fi cu un alt copil.

Totuşi cel mai important lucru pe care te învaţă este despre emoţii, Vorbesc de ceea ce simţi şi prin ce trebuie să treci dacă te acceptă chiar şi un pic. În şcoală ni se spune că este posibil să fie vorba de rezultatul unei reacţii chimice. Aşa zic ei. Însă oricine a simţit vreodată, ştie că nu este nimic chimic în asta. Este un asalt spiritual de dragoste şi mulţumire care te loveşte, atît e puternic. Atunci crezi că înţelegi totul. Atunci simţi că merită indiferent orice.

Îmi amintesc cum a fost cînd am simţit pentru prima oară. Eram cu unul dintre cei mai mici copii şi practicam un soi de joc cu o lingură lungă şi o minge lipicioasă. Am făcut o mişcare, am prins mingea pe la spate şi am aruncat-o direct spre el; el stătea acolo privindu-mă cu ochii strălucind ca porţelanul. Şi apoi m-a lovit atît de puternic, încît am crezut că mă va arde pe dinăuntru. Bineînţeles, o dată ce ai simţit asta, vrei s-o simţi din nou. De asta Academia te învaţă să-ţi canalizezi sentimentele. Acea senzaţie ce aparţine unei comunităţi este ceea ce-i ţine pe ei împreună. Îi adună şi îi ţine sănătoşi. Oricum, tu eşti condiţionat doar să guşti din asta. Aşa îţi zic ei la şcoala. „**Să guşti**." Cînd simţi că se apropie trebuie să faci un pas în lături şi să guşti. Nu trebuie să te laşi purtat de val. Prima dată, în grădina cu puştiul, am făcut-o şi am plătit. În interiorul globului arzător al sentimentului comuniunii se afla doar dezolare neagră, pură, care te loveşte şi mai tare. Eram atît de deprimat încît am petrecut trei zile încercînd să-mi imaginez cum m-aş putea sinucide cu briceagul pe care mi-l dăduse tata. Totuşi, pînă la urmă mi-am revenit şi de atunci sînt prudent.

Vrei să ştii cît de mult poţi lua şi împingi limita, dar rămîi în mara de siguranţă. Însă au fost unii care au vrut să ia şi mai mult. Au luat tot ce au putut şi au devenit dependenţi. Nu le pasă de consecinţe. Sînt cei renegaţi. Poate mă voi alătura lor.

În al doilea an în cuib mă descurcam destul de bine. Ajunsesem să nu mai simt hamul, iar acele care îmi înţepau spatele se transformau cu uşurinţă în imagini şi cuvinte la creier. Eram mîndru de cuibul meu.

Părintele m-a luat să zbor cu el şi ne descurcam destul de bine. Bineînţeles, el putea să vadă, iar radarul îi era ager, aşa că nu era ca şi cînd l-aş fi călăuzit. Dar el m-a ajutat să pricep sistemul lor de trafic şi cum să găsesc calea. Părintele mi-a spus că eram cel mai bun cîine care trecuse vreodată prin cuibul lui. Cîine. Aşa a tradus hamul sunetul pentru ceea ce eram. Părintele se emoţionase. Am putut simţi cum totul se încălzea în mine, deşi eu luasem doar o firimitură din acea emoţie. Ştiam că era greu pentru el să se ataşeze de o călăuză şi apoi să o lase să plece. Era greu şi pentru mine. Dar aşa trebuia să se întîmple.

* * *

La cîteva zile după ce Părintele mi-a făcut acest compliment, Directorul mi-a cerut să vin în biroul lui. Cînd am intrat, el stătea în spatele pupitrului, purtînd o pereche de ochelari mari. Asta era un lucru bun, căci ochii lui mici începuseră să se uite la mine într-un mod straniu.

– Ai fost un student remarcabil, a început Directorul.

– Mulţumesc, domnule.

– N-ai mai putea afla de la nimeni ceva care să nu ştii deja.

Vorbea emoţionat. Întotdeauna mă surprinde cum noi arătăm emoţia atît de vizibil - ochii înceţoşaţi, vocea tremurîndă - cu atît de puţin sentiment venit dinăuntru. Directorul începuse să-şi cureţe ochelarii.

– Am fost contactaţi de un client foarte, foarte special. O persoană foarte, foarte importantă pe această lume. Pînă acum n-am mai avut niciodată ocazia să servim pe cineva cu un asemenea statut. Din fericire, cred că sîntem gata să acceptăm provocarea. Cred că poţi să-i fii călăuză. Cred că eşti singura persoană care poate călăuzi acest client.

Şi-a pus ambele mîini pe umerii mei şi m-a privit direct în ochi.

– Ce spui?

– Voi încerca, am zis.

* * *

I-am zis Henry. Henry era artist. Prin artist vreau să spun pictor şi sculptor. Era cel mai faimos artist care trăise vreodată în lumea lor. O parte a faimei sale se datora faptului că era foarte bătrîn. Trăise mai mult decît toate rudele sale apropiate şi acum locuia singur. Acesta era al doilea motiv al renumelui său. Era absolut uimitor şi de neînţeles pentru ei cum cineva ar putea alege să trăiască singur. Totdeauna ei îl întrebau pe Henry de

asta şi el le răspundea de fiecare dată că nu trăieşte singur, ci cu toţi cei care îi văzuseră operele. De fapt, locuia singur şi asta lor li se părea un miracol.

Al treilea motiv al faimei lui era acela că Henry era un artist al naibii de bun. Poate că zbura el prin jur, vorbea prin bîzîituri sau făcînd mici dansuri şi trăia mestecînd marginile unei frunze uriaşe, dar Henry nu putea supravieţui fără vopsele.

Picturile lui erau un soi de cîrpe caraghioase întinse peste diferite forme geometrice, inclusiv cele dreptunghiulare. De cînd îşi putea aminti oricine, el le acoperea cu desene superbe.

Henry era un mare maestru şi ar fi fost pe oricare dintre lumi. Dar bătrîneţea îl dărîmase. Orbise. Acum ochii lui mari erau talere lăptoase, iar Henry putea să vadă doar forme nedefinite şi să diferenţieze lumina de întuneric. Îşi pierduse vederea de mult timp, dar continua să picteze. Apoi i s-a defectat şi radarul.

Loviturile repetate la cap îl făcuseră să se strice şi să se vestejească, iar Henry se afla în beznă şi, pentru prima oară, cu adevărat singur. Dar era încă puternic. Henry nu avea intenţia să îşi piardă timpul într-un cuib pentru cei în vîrstă şi să aştepte să moară. Avea multe de făcut! Şi aşa că a contactat Academia, iar Academia m-a trimis pe mine.

* * *

I-am spus casei lui Atelierul, căci de fapt asta era. Atelierul se afla situat pe o colină şi avea o vedere magnifică către Arbore ale cărui ramuri scînteiau ca faţetele unui cristal de zăpadă. Înăuntru, camerele aveau tavane enorm de înalte şi ferestre imense. Erau patru sau cinci camere de locuit şi trei pentru muncă. În fiecare colţ se aflau picturi sau sculpturi.

Henry a estimat că făcuse un sfert de milion de tablouri, fără să mai ţină seama de schiţe, studii sau cele neterminate - ca să nu mai vorbim de statuete, imprimeuri, mulaje şi desene în tuş pe care le găseai oriunde. Henry nu era prea ordonat. Iarăşi alt lucru neobişnuit pentru ei, căci de obicei arătau ca scoşi din cutie. Nu însă şi Henry. Corpul lui era acoperit cu vopsea, o vopsea veche ca cea pe care o găseşti pe casa scărilor dintr-un hotel de demult. Niciodată nu s-a deranjat însă să şi-o cureţe. Era semnul lui distinctiv. Mi-a spus că atunci cînd fusese tînăr şi tocmai părăsise cuibul, neglijenţa lui i-a dat o mulţime de dureri de cap. Era vechea poveste. Cei care nu-şi găsesc un loc în lume sînt cei care încearcă cel mai mult să dea un sens fiecărui lucru.

De asta aveţi tablouri şi cărţi, piese de teatru şi cîntece şi toate lucrurile care nu sînt afaceri sau hrană. Dacă nu-ţi poţi găsi locul în lume, atunci încearcă şi transform-o într-un loc care să ţi se potrivească.

* * *

Cînd m-au dus la Atelier, Directorul se afla acolo curăţîndu-şi ochelarii şi suflîndu-şi nasul căci era alergic. Era prin preajmă şi ministrul educaţiei. (Da, au şi lucruri d-astea - birouri guvernamentale, locuri unde fac afaceri, fabrici unde muncesc, universităţi - exact ca şi noi. Numai că totul este diferit organizat şi nu sînt neapărat situate în clădiri monumentale, dar le au, aşa cum am descoperit mai tîrziu.) Se aflau acolo reporteri din presa lor şi cîţiva din cea a noastră. Ai noştri îmi făceau fotografii şi mă întrebau cum mă simţeam avînd o responsabilitate atît de mare. Directorul şi-a suflat nasul şi m-a privit făcîndu-mă să-mi amintesc să rămîn politicos şi umil, cu toate că începusem să mă impacientez de tot bîlciul. În sfîrşit, m-au dus înăuntru, iar el stătea acolo, în mijlocul primei camere din Atelier, ţinîndu-şi mîinile lungi în faţă şi ciulindu-şi un pic capul căci nu prea ştia ce se întîmplă. Unul dintre ei s-a dus la el - mai tîrziu am aflat că era managerul lui Henry - şi i-a şoptit ceva. Henry a dat din cap, s-a apropiat şi s-a postat lîngă mine.

– What's up? a spus el în engleză.

Trebuie să fi exersat un timp îndelungat. Este foarte greu pentru ei să reproducă sunetele pe care le folosim noi ca să vorbim, dar lui Henry îi plăcea la nebunie expresia asta. Odată mi-a spus că el crede că rezuma filozofia vieţii lui mai bine decît orice ar putea spune în limba lor. Vedeţi, pentru ei „up”(sus) este la fel ca şi dreapta sau stînga. Dar Henry şi-a dat seama ce mare însemnătate are pentru noi, reprezentînd eliberarea, urcuşul, căderea şi iar urcuşul şi căderea. În plus, îi plăcea faptul că putea să scoată acest sunet. Oricum, atunci am simţit primul val venind dinspre el. Din acel moment l-am iubit pe Henry şi orice lucru care îl reprezenta.

Nu mai puteam să aştept. În sfîrşit, cîteva ore mai tîrziu, după ce şi-au luat tablourile şi s-au adunat cu toţii pentru o poză de presă, după ce documentele au fost semnate de către Director şi Manager, ne-au lăsat singuri. L-am ajutat pe Henry să atingă hăţurile.

– Gata, am spus.

Hamul a tradus pentru mine. Henry încă auzea.
– Cum te simţi?
– Bine, mi-a răspuns.
Am simţit acele furnicîndu-mi spinarea.
– Mă înţelegi?
– Cred că da.
– Bine, am zis. Să trecem la treabă.

* * *

Am descoperit că ei îl învăţaseră şi pe Henry o mulţime de lucruri. Studiase. „Psihologia cîinilor”, „Fiziologia cîinilor”, „Istoria cîinilor”. Avea tot felul de cărţi despre cum să aibă grijă de mine, iar Managerul angajase un desinger ca să-mi facă o camera ideală. A fost o încercare destul de bună, dar rezultatul seamănă întrucîtva cu ceea ce s-a întîmplat cînd un grup de oameni orbi au încercat să descrie un elefant pipăindu-l. De exemplu, drept în mijlocul camerei se afla o comodă atît de mare că ai fi putut înota în ea. Iar patul era încastrat în zid. Am dormit în camera aceea doar cîteva nopţi. Apoi mi-am mutat patul într-o magazie pe care Henry o folosea pentru sculptatul în lemn. Nu prea mai sculpta în ultima vreme, dar magazia încă păstra mirosul de pin. Era micuţă, îmi placea cum mirosea şi cum simţeam aşchiile şi rumeguşul sub tălpi.
Henry nu m-a întrebat niciodată de ce m-am mutat. Avea o abilitate deosebită de a-şi vedea de treburile lui. Iarăşi un lucru neobişnuit la ei, ei fiind lipsiţi total de ceva care să corespundă conceptului nostru de tact sau politeţe. Cînd eram în cuib, copiii ştiau tot ce făcusem, de ce şi pentru ce. Pînă la urmă te plictiseşti să le răspunzi la întrebări şi le spui să tacă. Chiar şi atunci ei te vor întreba de ce, dar nu şi Henry. Aveai sentimentul că el ştia că îi vei spune ce vrea să afle fără să fie nevoie sa te întrebe.

* * *

Henry era orb de vreo zece ani de-ai noştri. Întîi şi-a acceptat condiţia cu umor şi a continuat să sculpteze în lut şi plastic. Am văzut cîteva piese din acea perioadă şi ele sînt forme rotunde, graţioase. Era mai bun ca niciodată, dar voia şi mai mult. Dorea să-şi recapete libertatea, şi pentru asta trebuia să poată zbura. Trebuie să înţelegeţi: zborul este singurul lucru pe care ei îl fac individual. Şi mai mult decît atît, zburînd ei devin o parte a

Arborelui, a lumii lor. Aici Henry avea aceeaşi concepţie ca şi ceilalţi. Fără zbor era izolat.

Prima dată, eu şi Henry am început să exersăm în camera cea mare a Atelierului. Camera asta era o tezaurerie a operelor lui Henry. Erau acolo tablouri de toate mărimile şi formele din perioada lui albastră şi cea portocalie. Mi-a spus că aceste „perioade” nu erau blocuri solide de timp. Cînd avea o stare sufletească „albastră”, el picta în tonurile şi stilul acela, iar istoricii şi criticii asimilau tabloul perioadei albastre.

Petreceam împreună ore întregi în acea cameră, iar eu mă întorceam acolo cînd Henry se odihnea sau era plecat undeva cu Managerul, doar ca să mă mai uit la toate lucrările. Erau acolo sute de piese, unele de mare faimă precum „Cascada, noaptea” sau „Cojitorii”, lucrări familiare tuturor acelora cărora le place arta. Şi acesta era locul unde am început să lucrăm cu hamul. Era ca şi cum ai juca handbal în sala Medici din Louvru.

În camera aceea se aflau nişte stinghii aşa că Henry nu era nevoit să zboare prea departe. Henry a luat hăţurile, şi-a îndoit puţin genunchii, iar eu m-am uitat peste umăr la el.

– Încotro? am zis.

– Alege.

– Eşti sigur? Nu vreau să cazi.

– Cine vrea? a replicat amuzat Henry.

Am făcut prima săritură. Ei sînt foarte agili şi atît de puternici şi de rapizi, încît Henry nu a avut nici o problemă în a-şi da seama de direcţie sau de distanţă din modul în care corpul meu îşi schimba poziţia sub presiunea uşoară a genunchilor săi. Nu-i era frică. Avea încredere că mişcările mele vor fi bune. Şi cîteodată cădeam, dar Henry îşi deschidea totdeauna aripile la timp. Încă de la început, am putut spune că vom face o echipă bună. Nu a trecut prea mult pînă să ne folosim de aripile lui Henry nu numai la aplanarea căderilor. Henry zbura călărind hamul ca pe o şa, iar eu îmi mişcăm corpul într-o direcţie sau alta ca el să ştie cînd şi cum să se întoarcă sau cînd să încetinească şi să aterizeze. Zburam pînă la etajerele din Atelier situate cel mai sus. Căderea de acolo ne-ar fi fost fatală, dar cu Henry mă simţeam în siguranţă. Apoi coboram şi eu rămîneam pe loc privind Arborele în amurg şi ascultînd pocnetul plăcilor toracice ale lui Henry care se ridicau şi coborau. Nu prea era în formă pentru zbor şi respira greu. Dar era fericit.

* * **

Într-o zi am ieşit afară împreună. Era dimineaţa devreme, soarele abia lumina îndeajuns ca să alunge o parte din ceaţă şi traficul era aglomerat. Arborele arăta ca o bulă de apă clocotită, înceţoşată pe margini din cauza atîtora de mulţi dintre ei care zburau. Henry m-a lăsat un timp să mă adun. Trebuie că şi el era nervos. Apoi i-am auzit paşii şi l-am simţit luînd hăţurile.

– What's up? a spus.

Mi-am întors privirile la el. Părea cam îngîndurat şi discurile înnorate care îi erau ochii semanau cu nişte perle. M-am întrebat ce se întîmplă. Nu eram sigur că aş fi avut încredere în cineva să mă conducă printr-o cameră în cazul în care aş fi fost orb, cu atît mai puţin să zbor.

– Sînt gata, am zis.

Henry mi-a prins spatele cu genunchii. Am auzit sunetul sec al plăcilor lui dorsale cînd şi-a desfăcut aripile. Apoi ne-am ridicat cu uşurinţă şi duşi am fost. Zburam executînd o spirală în jurul Arborelui, iar el rîdea şi se rostogolea prin aer asemenea unui copil dintr-un cuib.

La început nu prea am avut de lucru. Apoi ne-am apropiat mai mult de Arbore şi chiar că era mult trafic. Tuturor le funcţionau radarele şi în aer era o vînzoleală care îţi făcea părul măciucă. Dar trebuie să uiţi asta şi să lucrezi cu ochii, urechile şi cu intuiţia ta. Era ca şi cum ai zbura într-un stup cu excepţia faptului că albinele cîntăreau 300 de pfunzi. M-am aplecat, am virat şi m-am învîrtit în modul în care fusesem învăţat şi în alte moduri la care nici nu visasem, iar în acelaşi timp Henry mîna plonjînd direct în bulevarde şi afundîndu-ne chiar în mijlocul circulaţiei la cea mai aglomerată oră a zilei. Nimeni n-a zburat cum zburam noi atunci. Aveam vreo cincizeci de eşecuri şi cauzasem vreo duzină de accidente, iar eu aşteptam să vină unul dintre poliţiştii lor să ne ridice. După o vreme am observat că ei începuseră să se dea la o parte din drumul nostru şi să ne privească cum treceam. La început m-am gîndit că se liniştise traficul, dar apoi mi-am dat seama: **vestea se răspîndise**! Ştiau că Henry se întorsese. Se întorsese din cel mai rău lucru care i se putea întîmpla unuia dintre ei şi voiau să vadă cum a reuşit.

Am zburat toată dimineaţa. Apoi Henry m-a întrebat unde ne aflăm relativ la unele repere din Arbore şi a început să mă

călăuzească el pe mine. Am părăsit Arborele şi, pentru o vreme, am urmat un canion adînc, prin care se scurgea un rîu. Pereţii erau din ardezie şi în crevase crescuseră copaci răsuciţi oriunde îţi putuseră fixa rădăcinile. Canionul devenea din ce în ce mai adînc şi mai îngust, iar vîrful îi era acoperit cu o boltă de verdeaţă, aşa că lumina era acum verde-cenuşie. Puteai auzi zgomotul unei cascade. Brusc, Henry a tras de ham şi am zburat drept în sus, trecînd prin frunziş, pînă la o terasă largă care era umbrită de un alt strat de ramuri întinse şi care protejau peretele canionului. Am auzit bîzîituri de activitate. Am aterizat pe terasă, iar Henry a respirat adînc.

– Ce este acest loc? am zis eu.

– Cred că voi aţi spune că este o cafenea, a răspuns el prin intermediul hamului.

– „Kaaff”, a repetat cu propria-i voce.

Ezitam. Era unul din locurile lor private. Aveau cluburi sau ceva similar, dar nouă nu ne era permis accesul în ele.

– Crezi că e o idee bună să intru şi eu? Vreau să spun, te pot aştepta afară. „Ca un cîine credincios”, am gîndit.

– Nu ar fi caraghios, Sînt unul dintre proprietari. Poate singurul. Este posibil ca ceilalţi să fi murit.

M-a împins un pic şi l-am condus înăuntru. Acolo se aflau mese şi bănci lungi de piatră pe care ei stăteau înghesuiţi. Cînd ne-au văzut, toţi şi-au încetat conversaţiile. „**Nu ne plac**”, am gîndit. „**Nu sîntem nimic pentru ei**”. Iar apoi tot locul a explodat căci ei şi-au dat seama că era Henry. Toţi se îngrămădeau la el. El îi lăsa să-l atingă, să-l cureţe, să-l privească în ochi şi să-i mîngîie penele vestejite de pe cap. Iar apoi, ţinînd hamul ca să pot înţelege şi eu, le-a spus tuturor că el a zburat pînă acolo cu ajutorul meu. Le-am simţit consternarea, dar nu m-am întors ca să-i privesc. La urma urmelor, eram într-o cafenea.

Ne-au aşezat la o masă şi ne-au adus fiecăruia cîte un platou plin de frunze şi cîte un bol cu o băutură obţinută prin fermentaţia nectarului de flori. Henry a început să se ospăteze, apoi a observat că eu nu mănînc. S-a ridicat şi am aflat prin intermediul hamului că voia nişte hrană pentru prietenul lui. Cineva a plecat şi s-a întors cu un castron cu fructe şi boabe, aşa că am început să mănînc împreună cu ceilalţi. S-a întîmptat ca fructele să conţină pulbere alcaloidică în concentraţie redusă şi deci nu peste mult timp am început să cînt împreună cu ei şi

să dansez pe masă, iar Henry a zburat cu mine prin preajmă şi după aceea i-a lăsat şi pe cîţiva dintre prietenii săi să facă cîte o tură cu mine. Henry i-a învăţat cum să spună „cîine”, iar ei au făcut un cîntec despre asta. Apoi Henry mi-a arătat cîteva din lucrările sale care se aflau pe pereţi. Multe dintre ele erau cu adevărat vechi, făcute pe scînduri cu vopsea ieftină care deja începuse să se cojească. Henry le-a descris pe fiecare în parte. Ei nu se atinseseră de nici un lucru de cînd fusese el aici ultima oară.

În general, picturile erau peisaje sau naturi moarte pe o temă din mediul înconjurător. Totuşi una m-a impresionat cu adevărat. Era despre doi dintre ei, un adult şi un copil. Cel matur stătea în spatele copilului şi se uita în jos, la el, cu capul înclinat. Puştiul îşi înălţa capul şi-şi ridica ochii. Era ceva în felul în care se uitau fiecare la celălalt care mi-a amintit de tatăl meu şi am început să plîng. Asta a cauzat senzaţie. Nu mi s-a spus niciodată că ei ar fi sensibili la emoţiile mele. Într-o clipă erau cu toţii în jurul meu, mîngîindu-mă şi încercînd să ia o picătură din lacrimile mele. Ar fi trebuit să plîng un rîu ca să-i aprovizionez pe toţi. Era atît de mult ceea ce venea înapoi de la ei încît într-o clipă m-am simţit dus departe de val. Atunci a intervenit Henry. Le-a ordonat ferm tuturor să plece de lîngă mine. I-a făcut să tacă şi m-a lăsat să-mi revin singur.

– What's up? a spus după ce m-am liniştit.

– Pictura. Ceva din ea mă face să mă simt îngrozitor de trist şi fericit în acelaşi timp.

– Asta-i tot?

– Da. E o pictură grozav de bună.

– Ai vrea s-o ai?

– Oh, n-aş putea. Aparţine acestui loc.

– Le vom da alta. Ai vrea s-o ai? Mi-ar face plăcere să ţi-o dăruiesc.

– Bine, am spus.

I-a pus s-o dea jos de pe perete şi am luat-o cu noi cînd am plecat.

* * *

Am pus pictura, deasupra patului meu din camera de sculptură. Îmi plăcea sentimentul pe care mi-l dădea cînd o priveam. Este bine să ai un tablou în camera ta unde îl poţi vedea accidental cînd intri sau cînd te scoli din pat dimineaţa.

Acesta este modul în care trebuie să vezi o pictură. În muzee, cînd faci o vizită şi te îngrămădeşti plin de respect laolaltă cu o mulţime de oameni necunoscuţi, e ca şi cum te-ai holba la animalele dintr-o grădină zoologică. Îţi dă un sentiment de stînjeneală, căci în mod obişnuit n-ar trebui să vezi vreodată animalele în acest fel. Picturile au fost făcute pentru bani sau ca să satisfacă artistul, nu ca să fie expuse cu o mulţime de alte picturi. Oricum, aşa gîndesc eu. Într- o noapte i-am spus toate astea lui Henry.

– Asta e teoria ta despre artă? m-a întrebat.

I-am spus că nu e chiar o teorie. Era mai mult o opinie. Şi-a ciulit capul căci în limba lui nu exista traducere exactă pentru „opinie”.

După un timp s-a luminat.

– Vrei să spui că este ideea ta, a spus.

– Cam aşa ceva.

– Eu şi cîinele-călăuză gîndim asemănător, a zis. Mă întreb dacă şi vedem la fel.

Întotdeauna îmi plăcea să-i amintesc cît de deştept eram, aşa că am început să-i explic că ochiul meu avea doar o lentilă, în timp ce ai lui aveau 256. Dar el m-a oprit.

– Priveşte, a spus lovindu-şi zona plată din vîrful capului. Înăuntru. Uită-te prin uşă în camera mare. Spune-mi ce vezi.

– Marginea băncii aceleia.

– De ce?

– Nu ştiu. Poate din cauza despicăturii lemnului, întotdeauna m-am întrebat ce l-a despicat aşa.

– Culoarea?

– Păi, asta se schimbă, Henry. Ştii, o pot vedea din patul meu. Uneori - dimineaţa devreme, dacă a plouat - lemnul arată gri şi maro, împreunate cu un pic de albastru. Vast, aşa aş numi culoarea.

– Vast?

– Cum arată lumina în interiorul unei catedrale cînd soarele nu mai străluceşte prin ferestre? Asta vreau să spun.

– Vast, a repetat Henry.

N-a mai spus nimic, ci doar a ieşit şi m-a lăsat singur. O bucată de vreme am citit o carte, iar apoi am scris o scrisoare alor mei. Le-am spus să nu se simtă prea mîndri de contractul meu. Presupun că aveau dreptul să se mîndrească, dar nu voiam ca ei

să se laude cu mine. Le-am scris că am fost norocos să fiu repartizat cu Henry, dar după ce m-am obişnuit cu el, am început să-mi realizez contractul ca şi cînd aş fi fost cu oricine altcineva. Am încercat să nu fiu prea grosolan. Dar nu este ceva rău să le aminteşti amabil de lucrurile pe care ţi le-au făcut. Sînt o mulţime de căi de a spune astfel de lucruri fără să foloseşti termeni direcţi. După multe scrisori adresate familiei mele, încă mai găseam noi modalităţi.

* * *

Am terminat scrisoarea şi am trimis-o în reţea, apoi am hoinărit prin Atelier căutîndu-l pe Henry. L-am găsit afară, pe terasa din spate. Stătea în scaunul lui din plasă, lucrînd cu maxilarul la capătul unui băţ. Avea o tavă cu beţe în faţa sa şi mi-am dat seama că fabrica pensule. Henry avea pe lîngă casă o specie de arbust care îi oferea nişte tulpini verzi, netede, cu interiorul plin de fibre mătăsoase din care puteai obţine fire bune dacă le puneai un pic la topit.

Depinzînd de mărimea vlăstarului pe care îl culegeai, puteai realiza orice fel de pensule voiai, de la cele cît un fir de păr la cele cu care să vopseşti o casă. Henry îşi făcuse o duzină, noi-nouţe.

– Bine, a spus Henry atingînd hamul. Tocmai voiam să te chem.

Şi-a mai apăsat pensula nouă pe dosul mîinii, a molfoit-o de cîteva ori, a pus-o în tavă împreună cu celelalte.

– Ia asta, te rog.

Am luat tava, iar el a prins hăţul şi m-a condus în camera cea mare. Acolo el pusese în mijlocul camerei taburetul lui, un alt scaun şi o pînză pe un şevalet.

– Pune tava jos şi aşază-te.

M-am aşezat. Inima îmi începuse să bată mai repede. Henry a luat loc la stînga şi un pic în spatele meu. A ales o paletă şi a stors pe ea culorile din tuburi. Erau ca şi tuburile de vopsele pe care le folosim noi. Henry ştia ce culori voia. Învăţase, de cînd orbise, să pună orice de care are nevoie în aceeaşi ordine de fiecare dată.

– E înnorat azi? a întrebat.

– Da.

– Astăzi vom picta banca, a spus. Cît de departe este?

I-am spus.

– Unde?

Nu eram sigur ce vrea să zică.

– Dacă ţi-ai potrivi umerii pe pînză, unde?

– Puţin mai la dreapta decît centrul.

După asta a luat un creion, s-a întors şi a făcut o schiţă. I-a trebuit cam un minut să deseneze forma băncii. Perspectiva, unghiul, chiar şi liniile umbrelor erau perfecte. Era uimitor.

– Cum poţi să faci asta?

– Din interior. Aşa bătrîn cum sînt, trăind atît de mulţi ani aici, îmi amintesc foarte bine. Dar pentru ceva nou - şi-a scuturat capul - am nevoie de cîinele meu călăuză.

– Vrei să încerci să pictezi?

– Nu. Voi picta. Prin intermediul tău.

– Dar eu nu pot picta. Nu pot nici măcar să desenez o linie dreaptă.

– Da. Şi nici să zbori nu poţi.

Gîndindu-mă la asta, a trebuit să zîmbesc. Într-un fel, era o responsabilitate mai mare decît să zbor cu el prin vecinătate. Henry era unul dintre cei mai faimoşi artişti care trăiseră vreodată. Oriunde.

– M-ar face foarte fericit, a spus şi am simţit un val de emoţie venind dinspre el şi aproape dărîmîndu-mă pe taburet.

– În regulă, am zis eu. Voi încerca.

– Bine, a spus Henry.

– Dar cum o vom face?

– Învăţăm. Ca şi cu zborul. Prima lecţie este culoarea. Ia pensula asta. Vreau să amesteci pe paletă culoarea căreia tu îi spui „vast”.

* * *

Am realizat acea primă pictură într-o oră. Henry nu era unul dintre artiştii care să se îngrijoreze de moarte pentru o piesă. Îi plăcea să lucreze repede şi, de fapt, a trebuit să-l temperez prima dată căci nu elaborasem încă un sistem. Henry m-a ascultat. S-a oprit din agitaţie şi a început să întrebe cum stau lucrurile în pictură, să-mi spună unde trebuiau puse culorile şi cum trebuiau ele amestecate diferit la ore diferite din zi. Nu m-am gîndit niciodată că aş putea învăţa un lucru precum pictura, dar Henry avea un mod să te facă să înţelegi un lucru vorbind despre altceva. Şi cîteodată îmi dadea mînă liberă şi îmi spunea că puteam face orice doream. Eu mă opuneam, dar Henry spunea că picturile nu mai puteau fi considerate în întregime al

lui şi că dacă voiam să-l ajut, atunci trebuia să fiu şi eu acolo, în ele. Aşa că am făcut tot ce am putut. În timp ce lucram trebuia să-i spun totul: cît de mari erau formele şi unde erau situate pe pînză. În cele din urmă am elaborat un mod de a le însemna pe o tablă proporţională cu dimensiunile tabloului. Astfel, Henry putea verifica compoziţia şi ştia unde este, deci îmi putea spune cum să continui. Am făcut şi o scală a culorilor cu cele primare şi nuanţele amestecîndu-se ca notele unui pian. *Vocea culorilor*, îi spunea Henry.

Era vorba despre comunicare şi dărîmarea barierelor astfel încît să spui mult în minimum de timp. Ne-a luat ceva vreme, dar am devenit la fel de buni cum eram la zbor. Eu îi eram călăuza. Henry spunea că simte atîta plăcere emanînd din mine cînd lucram împreună, încît nu-i păsa dacă vedea tablourile sau nu. Putea să simtă cum arătau şi să le păstreze în mintea lui.

Am dus prima pictură a băncii la clubul lui Henry în schimbul celei pe care o luasem. Toţi cei de acolo au fost uimiţi de tablou şi au spus că era la fel de bună ca oricare lucrare pe care o făcuse el. Henry mi-a acordat credit total. Aceea a fost prima lui pictură din perioada **vasta**. De atunci încolo aveam să pictăm lucrări vaste folosind culori vaste. În cele din urmă am realizat o întreagă serie de tablouri în aceeaşi culoare verde-nisipie. Aproape ajunsesem să fiu la fel de mînjit de vopsea ca şi Henry. Şi am început să-l înţeleg de ce nu voia niciodată să se cureţe.

* * **

Pînă aici am vorbit aproape numai despre Henry. E natural. Cînd am intrat prima dată în Atelier, mă gîndeam doar la Henry. Dar să nu vă închipuiţi că am uitat vreun minut cine eram, de unde am venit sau numărul de zile rămase din contract. Henry ştia ce simţeam. A aşteptat pînă vestea despre picturi s-a răspîndit. Apoi a aranjat să facem o vizită la Academie.

Era plăcut să te întorci. Eu eram cel mai mare succes al şcolii. Aveau fotografii cu mine şi cu Henry împreună şi poze mai vechi cu mine, slăbănog, avînd părul lung şi purtînd un ham de antrenament. A avut loc o întrunire mare, Henry a ţinut o alocuţiune pe care am tradus-o, apoi am urmat eu cu discursul meu propriu. Le-am spus că în profunzime cu toţii suntem la fel şi că oricine a văzut cu ochii altei persoane înţelege asta. Am adăugat că atunci cînd trebuie să porţi de grijă altcuiva, începi să fii mai atent şi cu tine însuţi. Eram deosebit de inspirat. Le-

am servit şi o doză bună de Henry. În rîndul de sus, i-am văzut pe Mama şi pe Tata strîngîndu-se în braţe pînă au ajuns roşii la faţă.

Apoi s-a ţinut o recepţie în biblioteca la care am stat prin preajmă şi am încercat să fiu politicos şi să răspund la întrebări. Am spus că cîinii-călăuze aveau să fie un lucru important şi asta ar putea ajuta colonia să devină mai influentă. De vreme ce sub piele sîntem toţi la fel, nu există nici un motiv ca să nu fim călăuze şi pentru alte rase. Poate că aveam un talent deosebit pentru asta, cu toate că nu era nevoie de prea mult talent cînd clienţii erau atît de drăguţi ca Henry. Am spus gogomănii chiar şi mai mari decît asta, pînă ce Henry m-a tras un pic mai la o parte.

– Obosit?

– Sînt bine.

– Acel ultim răspuns a fost cam prea mult.

– M-ai auzit?

– Am simţit cum începi să te emoţionezi, a spus.

– Păi, am zis, ai putea la fel de bine să fi simţit arşiţa.

– De ce nu te duci să-ţi vezi prietenii?

– Dar ai nevoie de mine aici.

– Oh, nu au să mă lase să plec nicăieri. Şi îl am pe Manager ca să traducă pentru mine. Du-te.

Şi m-a prins cu mîinile lui mari.

Eu şi prietenii mei am mers la o cafenea de la marginea campusului. Puteam vedea Arborele strălucind în depărtare. Ne-am aşezat cu toţii şi la început a fost un moment de linişte. Mulţi dintre ei erau antrenaţi să devină călăuze. Eu încă aveam hamul pe mine şi i-am putut vedea pe unii de-ranjaţi că-l purtam, dar, treptat, ne-am primit cafelele şi am început să rîdem; era ca şi cînd nu i-aş fi părăsit niciodată. Una dintre fete, pe care o cunoscusem destul de bine înainte, a vrut să mă aşez mai aproape de ea. Din cînd în cînd încerca să mă sărute. Nu mă supăram. Să fii cu o fată este unul dintre lucrurile care îţi lipsesc cu adevărat, dacă stai şi te gîndeşti mai bine.

Toţi îmi puneau întrebări. Semănau mult cu cele care îmi fuseseră adresate mai înainte, pînă cînd un băiat pe nume Scott m-a întrebat cum era Henry cu adevărat.

– Ce vrei să spui?

Scott era unul la care nu ţinusem prea mult niciodată. Era tipul de om care întoarce totul pe dos ca să-i găsească o parte proastă. Fusese cu o clasă în urma mea şi probabil trebuia să absolvească. Nu m-am gîndit deloc la asta, ceea ce cred că l-a făcut să înebunească.

Scott a spus:

– Vreau să zic atunci cînd îşi iese din fire? Cum este?

– Nu „îşi iese din fire” niciodată, am spus şi m-am simţit încordat.

– Corect. Este doar cel mai faimos om pe care l-au avut ei vreodată. Toţi bîzîie despre el. Nu încep bîzîiturile cînd zbori cu el?

– Cred că da.

– Crezi că da! Trebuie că primeşti o doză bunicică de fiecare dată cînd ieşi afară - ca să nu mai vorbim de ce ai avut parte azi.

Scott a spus asta cu un zîmbet batjocoritor şi, lucru interesant, mă înfuriase. Vorbea despre sentimente, şi iată unul pe care nu îl mai simţisem de o lungă perioadă de timp.

– La ce dracu' te referi?

– Vorbesc despre cum trăieşti tu doar pentru a gusta. Nu eşti mai bun decît un renegat de jos, din interiorul Arborelui.

Ar fi trebuit să-l ignor, dar n-am putut. Un lucru este sigur: niciodată n-am gustat toate emoţiile care erau bune pentru mine. De fapt, îmi insufla multă încredere faptul că gustam cît mai puţin. Aşa că m-am ridicat, l-am apucat de guler şi, practic, l-am aruncat prin aer.

– E puternic, am spus. E cu adevărat puternic şi vrei să-l ai cînd trăieşti acolo, singur. Dar eu nu-l iau, căci dacă l-aş lua, aş deveni un decăzut. Ar trebui să trăiesc jos, în interiorul Arborelui. N-aş fi capabil să-l ajut pe Henry şi deci n-aş fi capabil să mă ajut nici pe mine.

– Te crezi mare şi tare, a zis Scott sarcastic. Dar nu mă poţi păcăli. Poate că nu vrei să recunoşti...

L-am împins înapoi în scaunul său. Braţul lui a lovit masa şi o parte din cafele s-au vărsat, apoi toţi au sărit în sus. Întregul local tăcea. Am spus că este mai bine să plec.

– Decăzutule, a strigat Scott în urma mea.

* * *

Scott era un prost, dar şi ceea ce îţi spune un prost te poate roade şi, oricum, era o doză de adevăr în toate astea. Ca să fii cîine-călăuză trebuie să te uiţi pe tine însuţi. Cîteodată, cînd zbori, ai impresia că toate celulele creierului tău lucrează ca să evite căderea. Te solicită pînă la limită, şi chiar simţi că dezastrul poate să vină în orice clipă - toată asta era responsabilitatea ta şi niciodată nu o puteai evalua exact. D-asta poţi vedea cîini-călăuze zburînd cu feţele acoperite, uitîndu-se în altă parte şi evitîndu-ţi privirea. D-asta călăuzele îşi pot pierde atît de des aptitudinile. Şi crezi că meriţi cu adevărat să ai toată dragostea avînd în vedere prin ce ai trecut.

Mă gîndeam la aceste lucruri cînd am plecat de la şcoală în noaptea aceea. Cred că Henry şi-a dat seama că ceva nu era în regulă. Mergeam în maşină împreună cu Managerul. Henry mi-a respectat sentimentele şi n-a spus nimic pînă ce Managerul ne-a lăsat la Atelier.

– Încă o recepţie, a început Henry. La fel ca toate celelalte.

– Ai fost la multe, nu-i aşa? am spus tăios.

Luase cîteva frunze din frigider şi le mesteca cu fălcile, dar în acel moment s-a oprit şi s-a întors spre mine.

– Avem recepţii. La fel ca şi voi. Din aceleaşi motive.

– Bravo vouă, am zis.

– What's up? a spus Henry.

Pot să jur că învăţase să dea şuieratului acelui sunet o nuanţă de compătimire. Dar în acel moment îl uram pentru asta.

– Nimic.

– S-a întîmplat ceva cînd ai ieşit cu prietenii tăi?

– Nu sunt prietenii mei. Nu am nici un prieten.

A chicotit încetişor.

– Oh, nu cred că este adevărat.

– Nu începe, Henry. Eu sînt prietenul tău. Sînt cîinele tău. Ştii ce este un cîine, Henry? Nu-i avem aici căci nu ne putem permite să-i ţinem, dar ştii ce sunt? Sînt animalele noastre favorite. Le iubim pentru că sunt destul de deştepte să ne amintească de noi şi destul de proaste încît să ne iubească indiferent ce le am face. Aşa că noi le întoarcem dragostea. Dar nu le respectam, Henry. Căci gîndim că sîntem mai buni decît sînt ei. Cel mai dobitoc, cel mai redus dintre noi este mai bun decît cel mai grozav cîine, Henry. Şi aşa îmi spui tu mie, Cîine.

M-a lăsat să vorbesc o vreme. Pînă atunci nu mă văzuse niciodată furios şi cred că voia să mă privească. În cele din urmă, a spus:

– Cîine este doar un cuvînt. Noi nu avem cîini. Cîine este unul din cuvintele voastre. Reprezintă ceea ce se formează în capul vostru cînd ne auziţi vorbind despre voi. Nu te-aş numi niciodată cîine în sensul la care te-ai referit.

– Şi cum mai numi?

– Ochi, a spus. Mîini. Prieten.

* * *

Avea dreptate. Eram toate aceste lucruri pentru el. M-am simţit ruşinat că mă descărcasem pe el şi mi-am jurat că nu voi mai lăsa niciodată sentimentele să mă doboare. Mi-am spus că ele scot la suprafaţă o mulţime de alte lucruri nefericite. Acum, că le pusesem în cufărul din mine, totul părea să fie din nou bine. Şi pentru o vreme, asa a şi fost. Am mai făcut cîteva naturi moarte cu flori şi nişte peisaje cu copacii din preajma Atelierului. Altădată Henry simţea nevoia să „vadă” textura tabloului şi aranjamentul general, dar acum mă lasă din ce în ce mai des să le realizez singur şi el punea doar o pensulă sau două. Nu-mi pasa dacă o făcea. După recepţie, începusem să am o altă viziune asupra lucrurilor.

La cîteva zile de la aceasta, Henry a declarat că sîntem cam lînceziţi şi a spus că trebuie să ieşim. Aşa că am zburat prin vecinătate. Se apropia iarna, cîteodată era frig şi vîntul bătea binişor. Lui Henry nu-i păsa. Ne-am îmbrăcat gros şi am pornit.

De data asta mă obişnuisem cu zborul şi începusem să fiu mai atent la locul unde mergeam şi la cine sau la ce se afla prin preajma noastră. Eram mîndru de mine pentru că eram capabil de aşa ceva; credeam că mă maturizasem şi mă detaşasem de slujba de cîine-călăuză. Dar, bineînţeles, Henry era cel de care mă detaşasem cu adevărat. Ştia şi el asta. Însă nu s-a plîns niciodată. M-a lăsat să merg pe drumul meu şi a aşteptat să vadă cum evoluează lucrurile.

Într-o zi am zburat în adîncul Arborelui. Era întuneric şi ploua, iar strălucirile fulgerelor păreau să vină din toate direcţiile în acelaşi timp, verzi, reci şi lungi, umbre ofilite. Ne îndreptam spre un magazin care voia ca Henry să semneze nişte cărţi de artă. Era unul dintre magazinele noastre, ale oamenilor, şi cred că

Henry a fost de acord cu asta ca să mă facă să mă simt un pic mai bine.

Nu ne-am spus prea multe pe drum. Am pretins că mă concentram căci era cu adevărat mult trafic, însă aveam nişte sentimente proaste cu privire la Henry. Credeam că ceea ce simţeam pentru el era ceva serios şi definitiv. Era doar unul dintre ciclurile prin care trece o prietenie. Ai euforia şi entuziasmul începutului, apoi apare reacţia. Te simţi înspăimîntat de sentimentele tale şi încerci să le negi pe ele şi pe cealaltă persoană. Totuşi, dacă o laşi, prietenia merge înainte. Ar fi continuat şi între mine şi Henry dacă i-aş fi dat o şansă.

Jos, în interiorul Arborelui era de-a dreptul beznă. Ne aflam în cea mai veche parte a oraşului şi căile de zbor deveniseră borte învechite, netezite de secolele în care fuseseră atinse de vîrfurile în formă de perie ale aripilor. Erau cîteva lumini, care păreau nişte licurici, puse la capătul pistelor şi tot acolo se aflau şi nişte cutii care bîzîiau, reflectînd zgomotele de suprafeţe şi ajutîndu-le radarele. Pentru o vreme am avansat prin sărituri, apoi am ajuns la o intersecţie. Erau acolo un bulevard care conducea spre partea deschisă a copacului şi trei găuri, toate întunecate ca smoala, care duceau direct în jos. I-am descris lui Henry unde ne aflam şi el a spus că trebuie s-o luăm pe gaura din mijloc care da într-un cartier în care se afla şi librăria.

– Oh, Henry, nu ştiu ce să zic, am spus eu.

– De ce? Ce se întîmplă? E în regulă. Te descurci bine.

Era bine pentru el. Henry se distra. Şi de ce n-ar fi făcut-o? Asta era pentru el ca o călătorie în josul culoarelor memoriei. Strămoşii lui petrecuseră cîţiva eoni mestecînd şi scobind interiorul buştenilor.

– E prea întuneric. N-avem nici o lampă. Ar fi trebuit să-mi spui despre asta.

– Vom merge încet. Ştiu aceste străzi ca pe buzunarul meu.

Vocea îi suna un pic nerăbdătoare, am simţit-o, iar apoi m-am simţit pe mine însumi dorind să îl mulţumesc. Acolo şi atunci, l-am urît. Mai mult decît orice m-am urît pe mine. Eram un drogat. Trebuie s-o recunosc. Indiferent cît de puţin luam, încă trăiam din mila lui.

– În regulă, Henry. Tu eşti stăpînul. Să-i dăm drumul.

Cădeam din ce în ce mai jos. Nu puteam vedea nimic. L-am auzit pe Henry mormăind de surpriză o dată sau de două ori cînd ne-am lovit de perete, şi m-am bucurat pentru asta. Mă transformasem într-o povară pentru el în acelaşi mod în care un călăreţ prost este o povară pe spatele calului. Părea că ţine o veşnicie pînă la sfîrşitul pistei, dar, în cele din urmă, am picat într-o pistă largă - sau ceea ce ar fi o piaţă într-unul dintre oraşele noastre. Era un loc public în care oamenii fără slujbe puteau sta în timp ce ceilalţi mergeau la muncă. În acest caz, cei care stăteau aici erau renegaţii. Erau vreo şase dintre ei, cu spatele sprijinit de zid, plictisiţi şi părînd morţi pînă am apărut noi în piaţă. Atunci s-a întîmplat de parcă cineva ar fi închis un întrerupător. S-au ridicat cu toţii, rînjind şi uitîndu-se unul la altul, pregătiţi pentru lucruri rele. Jur pe viaţa mea. Pînă atunci nu mai văzusem niciodată atîţia tipi dubioşi adunaţi la un loc.

– Ce-i? a întrebat Henry.

– Renegaţi, am răspuns eu. Cîini de pămînt.

– Adevărat? a spus Henry. Cum arată?

– Arată ca dracu', Henry.

Veneau spre noi.

– Cred că ar trebui să ne întoarcem pe unde am venit.

– Din păcate, nu cred că pot s-o fac chiar acum. Trebuie să mă odihnesc.

– Totuşi ai putea zbura un pic?

– Bănuiesc că da.

– E o gaură în partea opusă a pieţei. Să mergem.

Şi-a desfăcut aripile şi ne-am luat zborul - dar eram prea înceţi iar eu îl trăgeam în jos. Încă puteam să scăpăm de ei căci stătuseră în expectativă un timp îndelungat şi Henry cu aripile lui nu era un lucru neînsemnat. Dar unul dintre ei mi-a atras atenţia.

– Ăsta este, a strigat după mine. Căţeluş blînd.

Eu mi-am lăsat jos picioarele şi ne-am oprit.

– Ce-ai spus?

– Am spus căţeluş, ceea ce tu eşti. De fapt eşti mai rău decît un cîine. Un cîine nu ştie ceva mai bun.

Ar fi trebuit să-l ignor. Cine era el să-mi spună mie astea? Era o tîrîtură decăzută care probabil a fost şi el odată cîine-călăuză. Dar felul în care mă privea, felul în care a spus-o şi felul în care mă simţeam au făcut să nu o pot lăsa să treacă de la mine.

– Lasă hamul, Henry, am spus.
– Nu cred că este bine.
– Dacă nu-l laşi, atunci este adevărat: sînt cîinele tău, am zis. Lasă-l.
Mă prăbuşeam. Nu m-am gîndit niciodată că lui i-ar putea fi frică. Era bătrîn. Stătea acolo orb şi singur. Îmi păsa numai de ceea ce simţeam eu. Am aterizat în grămada aceea de mitocani, m-am dus la cel care mă strigase şi am sărit pe el. Ei m-au pus la pămînt într-o clipă. Erau bolnavi şi lenţi, iar eu eram rapid şi puternic - dar erau prea mulţi şi eu nu am putut rezista timp îndelungat. Henry şi-a închipuit ce mi se întîmplă înainte să-mi dau şi eu seama. Ei au un mod de a suna alarma cu ajutorul aripilor; auzind sunetul îşi pot da seama cine este în pericol, aşa că toţi au aflat că era vorba despre Henry şi au venit cu sutele, mai mulţi decît încăpeau în bortele ce duceau spre piaţă. Erau un roi. Şi erau tocmai ce voiau decăzuţii. M-au părăsit înainte să mă omoare în bătaie şi s-au aşezat cu braţele desfăcute, cu ochii închişi, sugînd toată emoţia cu un zîmbet mare, plin de beatitudine pe feţele lor.

* * **

În dimineaţa următoare am fost chemat la Directorul şcolii. Mă durea. Coastele îmi erau rupte, unul dintre ochi îmi era umflat şi nu puteam să-l deschid. Directorul nu a dat atenţie acestor amănunte. Voia să profite de ocazie ca să-mi spună cum i-am dezamăgit pe toţi. La început nu prea am spus multe. M-am gîndit că ar fi mai bine să-l las să se descarce. Totuşi, dacă aş fi ştiut ce avea în minte, aş fi încercat să spun ceva în apărarea mea.
– O călăuză nu face nimic ce ar putea afecta siguranţa clientuluil a început Directorul. Aşa te-am învăţat noi. Asta este esenţa tuturor lucrurilor pe care le facem aici. Şi tu, tu în special! Nu ţi-am spus zi de zi de enorma responsabilitate pe care o ai? E cea mai importantă personalitate a acestei lumi. Şi reputaţia noastră va creşte sau va scădea în funcţie de cum te achiţi tu de această sarcină.
Apoi a trebuit să spun ceva.
– Poate asta e problema, am zis. De ce să strigăm în gura mare că sîntem servitori? În acest mod ei nu ne vor respecta niciodată.

– Pentru că asta sîntem. Trebuie să reuşim în ceea ce sîntem. Apoi vom putea avansa.
– Vreţi să ziceţi că ei ne vor da o promovare?
I-am rîs drept în faţă.
– Ca şi cum, dacă luăm note bune, avansăm o clasă?
Se înroşise. Probabil se gîndise şi el la asta.
– Nu ne vor promova niciodată, am continuat. De ce ar face-o? Sunt mai apropiat de unul dintre ei, de acea „personalitate importantă”, decît a ajuns altul dintre noi. Henry n-a spus niciodată: „*Nu mai fii călăuza mea*”. Nu a spus niciodată că sunt egalul lui. El ştie ce este el dar nu are nici o idee de ceea ce suntem noi. Asta pentru că noi n-avem nici o idee. Deci cum ar putea avea el? Toată vorbăria asta despre responsabilitate. Bine, a cui este responsabilitatea pentru faptul că tot la ce ne-am gîndit a fost să ajungem aici? Nu am avut nici o idee ce o să facem după aceea. Absolut nici una. Aşa că trăim ca outsideri şi ne facem planuri să devenim folositori. Măreţ. Iar dumneavoastră staţi aici şi speraţi că vom fi promovaţi la gradul de necesari.
– Mă aşteptam la nişte semne de căinţă din partea ta, a spus Directorul. Dar văd că am cerut prea mult de la tine.
– Aşa este. Pot să plec?
În faţa lui avea un dosar deschis.
– Să pleci? Unde crezi că vei pleca?
– Acasă, am zis. Henry are nevoie de mine.
Directorul a surîs.
– Cine ţi-a dat ideea că te vei putea întoarce acolo?
M-am ridicat.
– Ce vreţi să spuneţi?
– Ai lăsat un client singur în timp ce te-ai angajat într-o luptă. Şi ai cauzat şi tărăboi. Întreaga bază a relaţiei dintre client şi călăuza sa este încrederea. Iar tu ai distrus această încredere. Prin urmare relaţia ta cu acest client este terminată.
– Sînt concediat?
– Oh, încă eşti legat prin contract. Şi ne-ai arătat că poţi să fi o călăuza excelentă în anumite condiţii. Deci îţi dăm o a doua şansă. Avem un nou angajament cu o altă persoană handicapată, un cetăţean obişnuit de data asta. Unul a cărui viaţă nu este subiectul aceluiaşi nivel de importanţă...
– Toţi sunt importanţi.

– Cu toate astea...
– L-aţi întrebat pe Henry? E asta ceea ce vrea el?
– O călăuză nouă a fost deja desemnată pentru „Henry”, după cum îi zici tu.
– Cine?
– Această informaţie este confidenţială.
– Cine?
Am sărit în faţă, el s-a ferit palid şi asudat. Am smuls dosarul şi am aruncat o privire.
– Scott? Îl trimiteţi pe Scott?
– E cel mai calificat...
– E un rahat. Nu va reuşi niciodată. Henry nu va dori să-l aibă prin preajmă.
– Pot chema paza, a spus Directorul. Pot anula contractul cu tine şi familia ta pînă după-amiază se va găsi într-un lagăr de muncă. Asta vrei?
Am rămas acolo cu dosarul în mînă. Temperamentul meu îmi pricinuise destule neajunsuri şi înainte. Poate d-asta ajunsesem acolo. Am rămas înmărmurit o clipă, apoi am închis dosarul şi i l-am dat înapoi.
– Faceţi o mare greşeală, am spus.
– Nu cred.
– Eu şi Henry ne înţelegem. Sîntem o echipă. Îl ajut să picteze iaraşi. I-ar rupe inima...
– Clientul înţelege situaţia.
– Vreţi să spuneţi că el ştie?
– Eu însumi am avut o întrevedere cu el, a zis Directorul brutal.
Asta m-a dat gata. Dacă lui Henry nu-i păsa, de ce mi-ar păsa mie. Am simţit restul de încredere scurgîndu-se din mine. Dar mai aveam încă o speranţă slabă.
– Trebuie să mă duc să-mi iau lucrurile.
– Deja le-am adus aici, a spus Directorul.

* * *

Mi-a dat o cameră la şcoală şi am locuit acolo cu toate lucrurile mele puse în cutii într-un colţ. Nu mergeam la ore şi nimeni nu mă verifica. Mă autoinvinuiam şi-mi spuneam că, dacă aş putea, aş lua-o de la capăt. Dar, ca totdeauna, asta nu avea nici un efect asupra realităţii. La sfîrşitul săptămînii m-au mutat într-un apartament dintr-o suburbie a Arborelui împreună cu noul meu client. Pe acesta l-am numit Lester.

Lester era chimist şi orbise într-un accident de muncă. Tocmai terminase programul de reintegrare şi asigurarea lui îi permitea costul unei călăuze. Din nefericire, Lester nu era interesat să aibă o călăuză. Trecea printr-o depresie nervoasă puternică şi insista să trăiască departe de cuibul meu. Tot ce dorea era să stea singur ziua întreagă şi să rămînă orb. Cum şi eu simţeam mai mult sau mai puţin aceleaşi lucruri, formam o pereche grozavă. Dar Lester avea nevoie de cineva care să-l facă să iasă din starea aceea. Dar în dispoziţia în care mă aflam, nu eram capabil să înveselesc pe cineva. Aşa că, cu Lester care nu cerea nici un ajutor şi cu mine neinteresat în a-l oferi, îţi poţi închipui încotro se îndreptau lucrurile.

Asta nu înseamnă că n-am încercat niciodată să-l fac să iasă afară. De fapt, am făcut cîteva exerciţii cu hamul şi într-o zi chiar ne-am plimbat prin vecinatate. La sfîrşit, totuşi, plimbarea părea să-l fi făcut şi mai trist. Şi asta însemna că aveam în mîinile mele tot timpul.

Casa lui Lester era mică şi deprimantă. Nu aer, nu ferestre. Nu puteam sta singur înăuntru şi, cum lui nu-i păsa ce făceam, am început să mă plimb prin Arbore. Nu eram un renegat. Purtam hamul şi aveam o carte de identitate, iar dacă cineva m-ar fi oprit i-aş fi explicat că ieşisem pentru un comision. Mă plimbam doar ca să văd locurile. Sus, la vîrf, trebuie să faci escaladă dată fiind distanţa dintre scînduri, aşa că mă găseam într-o formă fizică destul de bună. Mi-am ataşat la ham lumini şi am coborît în bortele acelea cît de mult am putut. Speram cu adevărat să-i găsesc pe nemernicii aceia care îmi stricaseră relaţia cu Henry. Am revenit în piaţă de cîteva ori, şi o dată chiar am stat acolo toată ziua, ezitînd cînd vedeam umbre şi aşteptînd. Dar ei n-au apărut niciodată. Poate că aşa a fost bine. Trebuie să admit că nu aveam o idee clară despre ce aş fi făcut dacă i-aş fi găsit.

Apoi, într-o zi l-am văzut pe Henry. Nu era nici un dubiu uitîndu-mă la capul acela mare şi acei ochi înnoraţi, lăptoşi. Mă aflam sus, în crucea Arborelui privind cum se adunau norii, aşa cum făceau în fiecare după-amiază în acea perioadă a anului. Şi el venea cu aripile deschise, întorcîndu-şi încetişor capul dintr-o parte în cealaltă ca şi cum radarul încă i-ar fi funcţionat. Dar, bineînţeles, nu mai avea nici un radar. Ceea ce avea era un cîine-călăuză în ham. M-am aplecat şi, sigur, era Scott agitîndu-şi capul şi arătînd de parcă urmau să cadă în clipa următoare.

Bîzîitul s-a intensificat. Aşa se întîmplă de fiecare dată cînd trecea Henry. Oriunde se ducea, era ca o tabletă de calciu aruncată în apă. Iar apoi, ei s-au apropiat atît de mult, încît puteam vedea faţa bastardului.

Henry îl ghida. Putea simţi ce îi crea lui Scott probleme şi îl îndrepta într-o direcţie, lucru care îl făcea pe acesta cel puţin nervos; acesta era modul în care se deplasau. Zburau în spirale largi, exersînd împreună, aşa că i-am putut urmări pentru o vreme. Dar în final satisfacţia mea a devenit amară. M-am simţit singur şi înşelat şi, pentru prima dată, mi-am dorit înapoi ceea ce pierdusem, l-am urmărit pînă au ieşit din raza vederii. Apoi, mi s-a ivit în minte ideea ca aş putea merge să-l văd pe Henry în acea noapte.

* * *

Partea delicată n-a fost aceea de a pleca de lîngă Lester. Nici nu sînt sigur dacă m-a auzit. Chiar dacă m-a auzit şi i-a păsat, ştiam că nu se va deranja să mă reclame. Era fericit că plecasem.

Aşa că m-am dus. Existau rute spre exteriorul Arborelui pe care zburau transportoare, iar eu aşteptam unul care să meargă în direcţia Arborelui. Pînă la urmă a apărut un camion cu o remorcă înaltă în care am ajuns printr-o săritură. Cînd am aterizat mi-am lovit braţul destul de rău căci m-am izbit de o ţeavă şi eram şi cît pe-aci să cad. Dar eram puternic şi hotărît. Gîndul că m-aş putea sinucide în vreun fel nu îmi dispăruse cu desăvîrşire din minte.

Asta a fost bine căci imediat ce am ieşit din oraş, transportorul a prins viteză iar eu a trebuit să mă ţin strîns ca să nu fiu aruncat. Apoi, chiar cînd începusem să-mi pun problema cum mă voi da jos, transportorul a fost prins într-o ambuscadă a traficului. Ceea ce îmi convenea de minune. Pur şi simplu am coborît şi am început să merg pe jos. Puteam vedea Atelierul cocoţat pe o stîncă din faţa mea, sclipind în crepuscul.

Era o seară plăcută, cu aerul proaspăt, umed care apare după ploaie. Din spatele boscheţilor se auzeau chiţăituri, iar de deasupra capului meu, sunetul traficului deplasîndu-se lent. Terenul era accidentat. Cînd a trebuit să urc la locuinţa lui Henry, am fost recunoscător săptămînilor de antrenament. De cîteva ori m-am blocat din cauza unor stînci pe care n-avusesem inspiraţia să le evit şi a trebuit să cobor şi s-o iau de la capăt.

Totuşi pînă la urmă am ajuns la parapetele terasei şi am aruncat o privire în camera cea mare.

Totul rămase cum fusese. M-am simţit mişcat, dar apoi mi-am rîs de mine. Cine s-ar fi gîndit să schimbe mobila. Am hotărît să aştept. Ceea ce doream era să-l văd pe Henry, dar să-l las în pace pe Scott. Aşteptam şi priveam dar, după o vreme, mi-am dat seama că nu era nimeni acasă. Aşa că am intrat şi m-am îndreptat spre bucătărie ca să văd ce alimente au pentru un cîine-călăuză. Am găsit nişte şerbet de portocale pe o formă de îngheţată. Asta m-a înfuriat mai mult decît orice, Henry era atît de atent în vreme ce Scott era atît de nemernic. Am plătit pentru acea îngheţată încercînd să mănînc ce mînca şi Henry.

De vreme ce tot mă înfuriasem pe Scott, m-am decis să arunc o privire prin vechea mea cameră. Scott o curăţase. Tot lemnul era stocat după mărime pe poliţa de sub bancă şi sculele erau atîrnate în rastel. Tot locul fusese măturat şi arăta de parcă şi pereţii ar fi fost spălaţi. Era dezgustător. Oamenii nu au nici o treabă să fie atît de migăloşi. Şi dacă sunt, asta doar ca să se laude în faţa celorlalţi.

Scott adusese şi un birou. Pe partea de sus era cu totul lustruit şi avea un rînd de cărţi de referinţă prinse între două plăci de plumb suflate cu aur. Sertarele biroului erau încuiate. Era o insultă atît de mare la adresa lui Henry. Ca şi cum lui i-ar fi păsat de ce avea Scott în birou. Totuşi mie îmi păsa. Am găsit o daltă în rastelul de scule.

După ce am stricat broasca sertarului din mijloc, s-au deschis şi celelalte. Interiorul lor era la fel de aranjat ca şi restul camerei. Am găsit o cutie de oţel în care se aflau bani, foi cu note de la şcoală, un chitanţier, un carnet de notiţe, un ziar, un calendar şi un jurnal, în plus creioane, hîrtie şi alte materiale. Mai era acolo şi o minge de baseball care arăta de parcă ar fi avut o mie de ani. Bine. Întotdeauna fiecare om păstrează cel puţin un lucru care diferă de firea lui.

Le-am scos afară pe toate acestea, m-am uitat la ele şi am decis că jurnalul ar fi cel mai interesant lucru cu care să încep. M-am aşezat în pat şi am început să citesc. Totuşi, mergea destul de încet. Scott scrisese ce mîncase în fiecare zi, cîte ore dormise şi ce vise avuse. Nu avea nici un motiv să ascundă acest jurnal, căci de fapt te făcea să adormi de plictiseală. Am început să-l răsfoiesc şi ajunsesem aproape la capăt cînd am

zărit ceva care m-a făcut să strig. „*El şi H. se duc astăzi la librărie*.”, am citit. „*Am aranjat o surpriză pe drum. Vom vedea ce va face cînd se va întîlni cu băieţii*.”

Toate intrările erau datate şi eu am deschis nervos carnetul de plăţi şi am aruncat o privire. Bineînţeles, acolo erau şase chitanţe în valoare de cîte o sută de dolari-aur ataşate paginii, pentru „*servicii personale*”. Şi mai erau şi semnăturile tuturor care arătau destul de grosolane. Chiar cum te-ai fi aşteptat de la nişte renegaţi.

Păi, asta era pentru mine. Se spune că dacă cotrobăi şi găseşti ceva, nu trebuie să te înfurii pe persoana la care ai căutat, dar asta era treaba mea. Scott îi angajase pe acei împuţiţi ca să mă aştepte pe mine şi pe Henry. Ştia ce m-ar scoate din sărite cel mai mult, a făcut-o şi a mers, iar acum obţinuse ceea ce dorea. Oh, aş fi vrut să-l ucid.

Dar el nu era prin preajma şi după o vreme m-am liniştit, am devenit mai calm şi am început să mă gîndesc la ce trebuia să fac. Este mai bine să fi calm cînd ai de-a face cu astfel de lucruri. Am mai scotocit prin birou şi i-am aruncat cîteva din cărti şi sculele din rastel. Ultimul lucru a fost necontrolat. Apoi am ieşit, am găsit o scîndură bună sub un pisc aflat deasupra Atelierului, m-am aşezat şi am aşteptat.

Era întuneric în momentul în care s-au întors cu maşina Managerului. Scott a ieşit primul. Părul îi era murdar şi hamul i se răsucise. A intrat înăuntru şi a urcat în camera lui în timp ce Managerul îl conducea pe Henry. Apoi s-au aprins luminile, l-am văzut stînd uimit în faţa biroului, uitîndu-se în jur şi coborînd jos ca să-i arate şi Managerului. Managerul nu părea prea impresionat. Probabil lui i se părea ca atunci cînd locuiam eu acolo. Dar Scott l-a făcut să-l aducă pe Henry şi toţi se uitau pe jos. Scott l-a pus pe Henry în contact cu hamul şi striga la el. Henry a simţit ceva prin preajmă şi l-am putut vedea vorbind cu Managerul. În acest timp Scott curăţa. N-ar fi putut suporta niciodată să aibă lucrurile nepuse la locul lor. După o vreme ei l-au lăsat singur şi Scott s-a culcat. Apoi Managerul şi-a deschis aripile şi a spus „noapte bună”. Henry nu dormea mult, dar, de obicei, ceilalţi aveau nevoie de opt ore de somn la fel ca şi noi. Managerul a plecat şi eu am mai aşteptat un pic. Se întunecase de-a binelea, iar stelele erau raspîndite pe cerul negru ca picăturile de vopsea făcute prin scuturarea unei pensule. Am

mai aşteptat. Apoi am intrat şi l-am găsit pe Henry lucrînd la o pînză.

Aproape că mi-a frînt inima văzîndu-l cum o făcea. Cu stînga pipăia, cu dreapta punea vopseaua şi dădea forma locurilor cu proaspăt pictate; dar rata şi culorile erau cu toate alese prost căci nu avea pe nimeni care să-l ajute cu paleta. Trebuie că ştia; era un pic deprimat, dar continua. Cred că o făcea pentru că îi plăcea să simtă pensula cu vopsea trecînd pe pînză. L-am urmărit o perioadă lungă de timp înainte să văd la ce lucra şi să-mi dau seama că era un portret. Era un chip. Chipul meu.

M-am apropiat de el şi l-am atins pe umăr. A tresărit. Apoi l-am făcut să ia hăţurile şi am spus: „What's up, Henry?”.

Oh, atunci am captat lucrul acela. Nu l-am simţit niciodată atît de puternic sau atît de pur. Era exact ca aurul lichid turnat chiar în vîrful capului meu. Inima îmi bătea puternic şi genunchii mi se transformaseră în ceară topită. Din fericire, Henry ştia ce simt şi s-a retras. Cînd mi-am revenit, el îmi mîngîia capul şi îmi spunea numele încontinuu, nu prin intermediul hamului, ci în engleza lui şuierată.

– Ohhh. Ar trebui să vezi şi tu asta, Henry.

Ştiam că o săptămînă nu voi mai fi bun de nimic după o doză ca asta. M-a ajutat să mă ridic. Eram atît de fericit să-l văd. Nu-mi mai păsa de nimic.

– Ce cauţi aici?

– A trebuit să mă asigur că eşti bine.

A urmat un moment de linişte. Apoi am spus:

– Deci cum se descurcă noul cîine?

– Nu e ca tine.

– Bine. Multă lume nu este.

Asta l-a făcut să rîdă.

– Te-am văzut cum încercai să pictezi, am spus. Acum vreau să zic. Te-am aşteptat aici o bucată de timp.

Şi-a ciulit capul.

– Nu ai un client nou?

– Nu-i place să iasă. Adevărul este că nu prea cred că e prea fericit să mă aibă prin preajmă.

– Aşa că ai fugit.

– L-am întrebat dacă aş putea pleca pe afară.

– Totuşi nu i-ai spus că vei veni aici.

– Nu i-ar fi păsat.

L-am simţit cum mă priveşte.
– Nu, nu i-am spus.
– Vei intra în şi mai multe necazuri, a zis Henry.
Vocea îi suna obosită şi îngrijorată. Şi mai rău decît atît: îi sună bătrînă. Ştiam că era vina mea. Ştiam că îi lipsesc şi ştiam că-l dezamăgisem. Dacă mi-aş fi urmat antrenamentul, aş fi fost şi acum cu el, iar Scott ar fi fost cu Lester sau cu altcineva.
– Ai fost în camera lui Scott, nu-i aşa? a spus Henry serios.
– Da. Înnebunisem. Voiam să-l termin.
– Pentru ce „să-l termini”? El nu are nimic de a face cu ce s-a întîmplat.
Mi-am muşcat limba. Voiam să-i spun ce făcuse Scott, dar nu puteam. Trebuia să accept responsabilitatea pentru ceea ce făcusem eu. Am jucat cum mi-a cîntat Scott. Planurile lui nu s-ar fi realizat dacă mi-aş fi păstrat firea. Dacă i-aş fi spus lui Henry ce ştiam, l-aş fi dezamăgit şi mai mult.
– Scott era foarte supărat.
– Ştiu.
– Ar trebui să îndrepţi lucrurile, a spus Henry. Ar trebui să te duci sus şi să te oferi să-i faci curat în cameră.
Adevărul pe care îl păstram în mine practic îmi făcea să-mi plesnească capul, dar nu puteam spune nici un cuvînt. Deoarece orice lucru pe care îl spunea el era un adevăr mult mai important.
– Bine. Dar acum doarme, Henry, şi...
– Da?
– Henry, aş vrea atît de mult să zbor cu tine încă o dată. Ai accepta?
A chicotit un pic. Ei au un fel de a o face încît sună exact ca chicotitul mamei tale.
– Te rog, Henry! Nu am avut niciodată şansa să punem capăt relaţiei noastre. Ei doar au venit şi m-au luat. Te-au întrebat ei ce simţi sau crezi că trebuie să facă? Ştiu că numai putem schimba nimic, dar cel puţin am putea zbura pentru ultima oară. Poate că va fi mai uşor pentru tine după aceasta. Poate va fi mai uşor pentru mine să accept lucrurile. Apoi m-aş gîndi întotdeauna la ce s-a întîmplat. Te rog, Henry.
– Bine, a spus. Încă o dată pentru mine şi pentru tine.
L-am scos pe terasă. Erau atît de multe stele încît ai fi putut citi la lumina lor. Henry a luat hăţurile, şi-a strîns genunchii, şi-a

înălţat aripile şi am pornit. Pînă atunci nu mi-am dat seama niciodată că era atît de puternic. Sunetul aripilor lui părea bubuitul unei tobe, lua curbele cu autoritate şi urca cu o asemenea uşurinţă încît am crezut că va zbura spre cer pînă ce vom rămîne fără aer. Urcam şi urcam, mult deasupra Arborelui pînă cînd din oraş a rămas un bulgare de lumină neclară. Henry nu zicea nimic. Doar continua urcuşul iar apoi, dintr-o dată, ne-am îndreptat în jos într-o scufundare abruptă. M-am înghesuit în el fără să mă gîndesc la pericol. Împreună zburam drept în jos, direct spre periferiile Arborelui, direct în trafic şi în centru. Mă mişcam din pur instinct şi din intuiţie şi aveam dreptate de fiecare dată. Ne afundam din ce în ce mai adînc în şoselele-borte şi apoi ieşeam iarăşi la lumină, spiralam în jos în jurul axului, pînă cînd el, în cele din urmă, s-a oprit şi a folosit toată energia pe care o acumulasem în timpul lungului nostru plonjeu ca să ne ridicăm într-un arc curbat, lipsit de efort, îndreptat spre Atleier. Era palpitant. Părea că el îşi consuma toată viaţa în acel zbor. Simţea şi el asta. În seara liniştită, răcoroasă, cu Atelierul în faţă, îi puteam auzi pe ei cum bîzîiau. Toţi ştiau ce făcea Henry. Poate că ştiau şi ce i se va întîmplă. Eu însă nu ştiam nimic. Eram foarte fericit că puteam iarăşi să zbor.

Ne-am apropiat şi am aprins luminile hamului, iar acolo, pe terasa, i-am văzut pe Scott şi pe Manager. Scott ne urmărea şi m-am gîndit că e probabil să-l fi sunat deja pe Director, iar asta a stricat sentimentul pe care îl trăiam şi m-a făcut să-mi uit toate intenţiile bune. Voiam să mă duc la el chiar cînd voi atinge pămîntul şi să dau dracu' toate celelalte lucruri. Aşa că atunci cînd am intrat, cu Henry deschizîndu-şi cît mai mult aripile ca să ne oprim, eu aveam picioarele pregătite şi, apoi, Henry s-a răsucit un pic, îndeajuns de brusc ca să plesnească centura de siguranţă al hamului iar eu am căzut. Am aterizat pe terasă în timp ce el se deplasa urcînd, zburînd orb.

Pe moment a fost caraghis. Henry se îndrepta în sus, înspre depărtări. Inerţia mă trimise direct în Scott şi, împreună, ne-am întins peste Manager. Am sărit în picioare şi eram pregătit să-l trag şi pe el în sus ca apoi să-l pocnesc în cap. După aceea mi-am dat seama că Henry pierduse hamul. Am privit în sus. Îl puteai vedea spiralînd spre stele care străluceau ca pulberea de diamant pe o podea de marmură neagră. A făcut o curbă amplă spre dreapta şi l-am văzut cum îşi bate aripile ca să prindă

viteză. Apoi a fost ca şi cum munţii s-ar fi ridicat şi s-ar fi postat în faţa lui. Henry a zburat direct în ei.

Cîţiva bolovani şi pietricele au coborît zornăind pe panta abruptă. Apoi a urmat liniştea.

* * *

Ei au un sistem de legi, o justiţie, un forum asemănător unei curţi, aşa că m-au dus la judecată. Eram prima fiinţă umană care intra sub jurisdicţia lor. De obicei, noi nu meritam deranjul, dar dat fiind faptul că Henry era atît de important, ei m-au declarat cetăţean şi apoi mi-au adus acuzaţiile.

M-am dus la judecată cu gîndul că m-aş putea apăra singur. Dar după cîteva zile am văzut că ei erau interesaţi doar de reconstituirea circumstanţelor crimei. Nu i-aş putea învinui, cred. De vreme ce este imposibil pentru ei să se mintă unul pe celălalt, dovedirea vinovăţiei nu este necesară. Tot ce aveau de făcut era o descriere oficială. Şi ei n-aveau stabilite nici pedepse. După ce reconstituie totul, ei adoptă aceeaşi sentinţă indiferent de ofensa pe care au judecat-o. Nimeni n-o contestă. Legile nici măcar nici nu sunt scrise. Sunt întipărite în ei.

Potrivit obiceiului, acuzatul poate alege locul de judecată aşa că eu am luat amfiteatrul şcolii. Aveam un avocat, ei aveau un procuror, iar martorii veneau făceau depoziţii şi răspundeau la întrebări. L-au chemat pe Director care a spus că fusesem înlocuit din cauză că îmi abandonasem postul ca să mă lupt cu vagabonzii şi deci am pus în pericol viaţa stăpînului meu. Aşa a spus: stăpîn. Avocatul meu a încercat să răstălmăcească asta spunînd că doar încercam să-l salvez pe Henry de renegaţi, dar ei i-au adus pe acei nenorociţi înăuntru şi aceştia au jurat că nu erau deloc interesaţi de Henry ci doar au făcut o glumă pe seama mea. Am aşteptat ca avocatul meu să spună ceva; totuşi n-a făcut-o aşa că am sărit eu.

– Spuneţi, n-aţi fost voi anunţaţi că vom merge la acea librărie?

– Cine ar fi făcut-o?

– El, am spus arătînd dramatic spre Scott care venise la fiecare înfăţişare.

– Ce-i cu el?

– Nu v-a plătit el să săriţi pe noi?

– Nt, a făcut bădăranul. De ce ar fi făcut asta?

– Pentru că sunteţi nişte rahaţi, am zis eu. Şi rahaţii sunt totdeauna de vînzare pentru un preţ bun.

A zîmbit spre mine.

– Poate aşa este, a spus. Cu cît te plătesc ca să porţi zgarda aia?

Cred că nu m-a ajutat faptul că am sărit pe el. A fost nevoie de cîţiva dintre ei ca să mă ţină în timp ce eu strigam că totul este o minciună, că am aflat despre plăţi din carnetul găsit în camera lui Scott şi că ei ar trebui să-l cheme şi să-l întrebe despre asta; că eu şi Henry ne iubeam, că am încercat să-l scot din piaţă şi că el mi-a dat drumul căci dorea să zboare singur; că nimeni nu trăieşte veşnic, nici măcar Henry, şi că, dacă doresc cu adevărat să-l cinstească, ar trebui să nu-i întineze memoria spunînd că a fost omorît de cineva. Aveam destulă elocinţă printre loviturile pe care le primeam. În cele din urmă m-au legat de un scaun şi au mai introdus cîţiva martori. A intrat Lester şi a spus că fugisem. A intrat Scott - cu ochii tot timpul la frînghia ce mă lega de scaun ca să fie sigur că nu pot scăpa - şi a mărturisit că îi cotrobăisem prin camera şi chiar îi distrusesem un tablou pe care el şi Henry îl făcuseră împreună. Urcase pe acel podium şi minţea. Cred că asta nu prea conta. Ei ştiau ca noi putem minţi. Şi pentru că era un talent pe care ei nu-l aveau, au presupus că toţi suntem mincinoşi.

* * *

După cîteva zile au închis dezbaterea şi au trecut la vot. Oricine urmărise procesul sau citise stenogramele putea participa la decizie. Şi-au adunat capetele împreună, milioane dintre ei, şi au votat un verdict unanim. Eram găsit vinovat de crimă prin neglijenţă. Sentinţa era să fiu dus pe Stîncă şi să rămîn acolo pînă voi muri.

Mi-au acordat o seară la şcoală înainte ca sentinţa să fie executată. Stăteam în vechea mea cameră, cu o gardă postată în exterior şi întreţinîndu-mă cu cîţiva vizitatori. Nimeni nu avea prea multe de spus. Am sfîrşit prin a le descreţi frunţile şi a susţine majoritatea conversaţiei. Nu mă supăram că-i făceam să se simtă mai bine. Cineva trebuia să o facă.

Dar mi-a fost greu cînd, în cele din urmă, a apărut Tata, spre sfîrşitul serii. Cred că Mama nu putuse suporta să mă vadă. Tata mi-a făcut o fotografie ca să i-o ducă.

Am sporovăit un pic despre noua casă pe care ei şi-o construiau şi despre cît de bine se descurcă fratele meu în marina comercială. Apoi a urmat stînjeneala aceea care

aşteaptă să pătrundă cînd o persoană vrea ceva şi cealaltă ştie asta dar nu ştie ce anume. Ceea ce voiam eu era ca el să-mi mulţumească cel puţin pentru că am fost un fiu bun şi am încercat să-mi îndeplinesc contractul. Totuşi nu a spus nimic din astea. Ceea ce a spus pînă la urmă a fost că nu trebuie să-mi fie frică cînd va veni sfîrşitul.

– Vrei să zici cînd voi muri.

– Cînd îţi vei da seama că totul s-a sfîrşit.

– Asta trebuie să se întîmple atunci cînd mori, am spus.

– Nu te gîndi la asta acum. Dar aminteşte-ţi să fi curajos. Cînd va veni timpul.

– „Cît de curajos va fi el?” m-am întrebat.

– Fiule, a spus.

– Da, Tată.

– Îţi aminteşti ziua în care te-am adus aici? Ţi-am dat ceva. Un cuţitaş. Îţi aminteşti?

– Da, Tată, îmi amintesc.

– Îl mai ai?

L-am privit.

– Vor să ţi-l iau.

– Dumnezeule, Tată.

– Chiar dacă n-ar fi spus-o ei, tot aş fi dorit să-l iau. Ar însemna mult pentru mine.

– Chiar aşa, Tată?

– Da.

Aşa că i l-am dat. Fiind o fire slabă n-aş fi putut niciodată să mă înfurii cu adevărat pe el.

* * *

Mi-au oferit o masă bună. Lucruri de acasă ca raci şi un castron de ridichii. Am mîncat cît de mult am putut. Doream să stau un timp îndelungat acolo, pe Stîncă. Probabil că aveau un record pentru cît de mult timp poate cineva să rămînă în viaţă. Oricare ar fi fost, doream să încerc să-l dobor. Mi-au dat şi nişte bere şi nişte brandy la desert, aşa că m-am simţit un pic cam adormit în momentul în care am terminat. M-am întins pe pat cu braţul peste ochi. După o vreme am auzit uşa deschizîndu-se. Am privit într-acolo. Era unul dintre ei şi arăta atît de mare în cadrul uşii. M-am ridicat şi am văzut că cineva luase farfuriile cu resturile de la masă.

– Cară-te de aici, am spus.

Apoi am văzut că era Managerul.
Ţinea hamul meu. Nu se mişca. Doar se uita la mine, încerca să vadă cum eram. Cînd am ajuns la el, mi-a întins hamul, iar eu mi l-am pus.
– Cum te simţi? a spus el.
– Oh, minunat. Nu m-am simţit niciodată mai bine.
Bănuiesc că ştia ceva despre sarcasm, căci nu a spus nimic. Pînă la urmă l-am întrebat ce căuta aici.
– Am venit să-ţi aduc hamul. Va trebui să-l porţi mîine.
– Şi, mă rog, de ce trebuie?
– Eşti o călăuză, a zis.
M-a privit şi, brusc, m-am simţit prost. Era unul dintre cei care au încercat totdeauna să-l ajute pe Henry şi ştiam că Henry fusese mîndru de el.
– Ştii, îmi pare rău de cele întîmplate, am spus.
– Nu ai de ce să-ţi pară rău.
– Eşti singurul care simte asta.
– Nu sunt singurul, a zis Managerul.
– Dar nimeni nu spune.
– Nu ăsta este felul nostru.
– Nu, cred că nu.
S-a întors, gata să plece.
– Stai un pic. Pot să te întreb ceva?
A privit înapoi. Ochii săi îi străluceau ca sticla neagră.
– Ce crezi că se întîmplă? După ce mori?
– De ce mă întrebi asta? Ce crezi tu că se întîmplă?
– Nu ştiu. Te schimbi. Dar cred că încă exişti pe undeva într-o formă diferită.
– Consideri că ar fi vreo diferenţă pentru noi?
– Nu, bănuiesc că nu.
– Noi credem că poţi rămîne. Poţi vedea şi acţiona prin intermediul altora. Dacă vrei şi dacă eşti suficient de puternic.
– Henry era puternic, nu-i aşa?
– Poartă hamul mîine, a spus.

* * *

Ceea ce au făcut a fost să mă pună pe Stîncă. Era un dom de bazalt fumuriu aflat în mijlocul unei căldări imense. Era înalt, abrupt şi lustruit ca marmura din cauza vîntului. Nu aveai de ce să te agăţi. Fundul văii era ticsit cu oasele celor care fuseseră înaintea mea. Dacă eşti unul de al lor, îţi leagă aripile şi te lasă

acolo evitat de toţi ceilalţi. Apoi singurătatea şi umilinţa te copleşesc. Eventual te recunoşti învins şi vîntul te împinge jos. Fundul căldării era plin de cadavrele criminalilor.

Stăteam pe Stîncă şi mă gîndeam să sar.

Cerul avea culoarea aceea verde-maro căreia Henry îi zicea *vast*. Deasupra Arborelui văd ceva micuţ strălucind în nori. Se măreşte. E unul dintre ei, zburînd direct spre mine. Aş vrea să fi fost Henry, să vină să mă ia acasă la Atelier, dar bineînţeles că nu este.

E Managerul. Iar eu port hamul.

[Originally published in „*The Magazine of Fantasy & Science Fiction*”, May 1991. În românește povestirea a fost publicată în *Jurnalul SF* nr. 80/ 1994]